

Handlingsplan 2025
- oppfølging av
Bygdevekstavgift for Bygdevekst Indre Namdal

(oppdatert 15.jan 2025)

Innholdsfortegnelse

Handlingsplan 2025	1
- oppfølging av.....	1
Bygdevekstavtale for Bygdevekst Indre Namdal.....	1
(oppdatert 13.des 2024).....	1
1. Introduksjon.....	4
2. Rammer for handlingsplanen	4
3. Handlingsplan per delmål	6
Delmål 1 Øke rekruttering av relevant arbeidskraft.....	7
Tiltak 1 Omdømmebygging	9
Tiltak 2 Test: Flere i arbeid	10
Tiltak 3: Brobygger – kobling mellom unge og Indre Namdal.....	12
Tiltak 5: Møteplasser	14
Tiltak 6 Bygdekonferanse	15
Delmål 2 Tilgang på fleksible og desentralisert utdanning	16
Tiltak 1 Karriereveiledning - samhandling mellom næringsliv og videregående skole	17
Tiltak 2: Bidra til attraktive trainee-løp.....	18
Tiltak 3: Felles kompetanseutvikling i Bygdevekstpiloten	18
Tiltak 4 Støtte opp og bruke Namdal Studiesenter	19
Delmål 3 Lokale studie- og arbeidsfellesskap.....	21
Tiltak 1 Etablere lokale studie – og kontorfellesskap	22
Tiltak 2: Hospiteringsordning Staten	22
Delmål 4: Øke Boligbyggingen.....	24
Tiltak 1 Kompetansehevende tiltak på Husbankens økonomiske virkemidler – økt bruk av virkemidler fra Husbanken	25
Tiltak 2 Boligtiltak i distriktene – nye søknader og oppfølging.....	26
Tiltak 3 Utvikle og teste nye virkemidler for å øke tilgangen til egnede boliger i distriktskommuner	27
Tiltak 4 Utvikle risikoreduserende tiltak.....	28
Delmål 5 Øke mobilitet for innbyggerne og tilreisende.....	29
Tiltak 1 Utvikle og teste nye og fremtidsrettede løsninger for bestillingstransport.....	30
Overordnet beskrivelse, inkl. mulig overføringsverdi til andre kommuner	30
Tiltak 2 Gjennomføre 2 workshop.....	31
Tiltak 3 Arbeide for et best mulig kollektivtilbud i regionene	33
Delmål 6 Øke samarbeidet om samfunnsutvikling og planlegging	34
Tiltak 1 Etablere felles dynamisk utviklingsmiljø Indre Namdal	35
Bygdevekstpiloten = utviklingsmiljø i 2025.....	36
Tiltak 2 Interkommunal strategi for Indre Namdal.....	39

Tiltak 3: Forsøk felles legetjeneste Indre Namdal	40
Delmål 7 Styrke landbruksnæringen i Indre Namdal	42
Tiltak 1 Mulighetsmøter innen plan – og arealforvaltning	43
Tiltak 2: Kartleggingssamtaler med husdyrprodusenter	43
4. Overordnet organisering	44
5. Lokal og regional forankring	45
6. Fordeling av budsjett for hele avtaleperioden (statlig medfinansiering)	46
7. Samlet budsjett og finansiering 2025	47

1. Introduksjon

Kommunene Røyrvik, Namsskogan, Lierne og Grong har inngått avtale med staten ved Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD) og Trøndelag Fylkeskommune om å bidra til bosetting, tilgang på kompetent arbeidskraft og fremtidsrettet næringsutvikling i avtalekommunene. Avtalen ble signert av partene 30.april 2024 og skal gjelde i perioden 2024 – 2027.

Bygdevekstavtalen i Indre Namdal innehar syv delmål. Delmålene er satt opp i prioritert rekkefølge av regionen.

1. Øke rekruttering av relevant arbeidskraft
2. Øke tilgang til og bruk av fleksibel og desentralisert utdanning
3. Utvikle lokale studie- og kontorfellesskap
4. Øke boligbygging og utvikle nye boligtilbud
5. Øke mobilitet for innbyggere og tilreisende
6. Øke samarbeid om samfunnsutvikling og planlegging
7. Styrke landbruksnæringen i Indre Namdal

Målene i bygdevekstavtalen fordrer koordinert innsats fra flere sektorer. På noen områder er det primært aktuelt med et pilot-stat-samarbeid, på andre er det aktuelt å samarbeide med flere aktører. For hvert delmål skal samarbeidspartene enes om konkrete tiltak i årlige handlingsplaner, samt enes om å invitere andre parter inn i arbeidet. Bygdevekstavtalen er et utviklingsarbeid som blant annet skal bidra til innovasjon og nyteknikning. Avtalen skal være et supplement til det ordinære arbeidet i kommunen, og tiltak skal konkretiseres i sammenheng med øvrig innsats i avtalekommunene. *KDD vil utforme en mal for sluttevaluering i dialog med avtalekommunene og navngitte samarbeidsparter i avtalene i løpet av 2024.*

2. Rammer for handlingsplanen

Handlingsplanen redegjør for tiltak og aktiviteter i avtaleperioden. For 2025 presiserer handlingsplanen tiltak for inneværende år og skisserer planer for kommende år. Tabellen under pkt. 5 gir oversikt over finansiering av tiltakene. Samarbeidspartene kan enes om å prioritere ulike delmål til ulik tid i løpet av avtaleperioden. Handlingsplanen redegjør også for planlagt vektning av innsats i løpet av avtaleperioden.

Handlingsplanen fungerer som grunnlag for statlig medfinansiering av avtalen, og skal være omforent mellom samarbeidspartene under det enkelte delmål. Midler til statlig medfinansiering ble bevilget fra Stortinget for 2024, men kan overføres til senere år og skal dekke hele avtaleperioden. For kriterier for bruk av statlige midler, krav til rapportering mv vises det til politikerbrev sendt 21. november 2023, samt tilskudds brev for bruk av midlene.

Handlingsplanen oppdateres og godkjennes årlig av KDD som grunnlag for utbetaling. Ved oppdatering skal det gjøres rede for:

- Nye tiltak (med og uten statlige midler) og eventuelt andre relevante tiltak som bør sees i sammenheng
- Endring av eksisterende tiltak, og hva som er begrunnelsen for endringene.

- Avsluttede tiltak, men en kort vurdering av hva tiltaket har bidratt til.

3. Handlingsplan per delmål

Overordnet oversikt over tiltak og bruk av Bygdevekstmidler.

Delmål	Tiltak	Beløp
Delmål 1:	Rekruttering og omdømme	
	1. Omdømmebygging	500 000 kr
	2. Test: Flere i arbeid	600 000 kr
	3. Brobygger – kobling mellom unge og Indre Namdal	
	4. Felles kompetansestrategi for Indre Namdal.	100 000 kr
	5. Møteplasser	200 000 kr
	6. Bygdevekstkonferanse	500 000 kr
Til sammen		1 900 000 kr
Delmål 2:	Fleksibel og desentralisert utdanning	
	1. Karriereveiledning - samhandling mellom næringsliv og videregående skole	500 000 kr
	2. Utvikle trainee-løp i Indre Namdal	100 000 kr
	3. Kompetanseutvikling	300 000 kr
	4. Støtte opp om arbeidet i Namdal Studiesenter	
Til sammen		900 000 kr
Delmål 3:	Lokale studie – og arbeidsfelleskap	
	1. Etablere lokale studie – og kontorfelleskap i alle kommunene	1 300 000 kr
	2. Gjennomføre hospiteringer i våre kommuner	
Til sammen		1 300 000kr
Delmål 4:	Øke Boligbyggingen	
	1. Økt bruk av dagens virkemidler i Husbanken gjennom systematisk arbeid	
	2. Gjennomføre prosjektet Boligtiltak i distriktene	
	3. Utvikle og teste nye virkemidler	
	4. Utvikle nye verktøy for risikoreduserende tiltak	200 000 kr
Til sammen		200 000 kr
Delmål 5:	Økt mobilitet	
	1. Utvikle behovsstyrt fritidskjøring for unge	500 000 kr
	2. Gjennomføre 2 workshop om behovsstyrt kollektivtrafikk i Indre Namdal	
	3. Følge opp anbudsprosessen om kollektivtrafikk i Trøndelag	
Til sammen		500 000 kr
Delmål 6:	Samarbeid om samfunnsutvikling og planlegging	
	1. Etablere et utviklingsmiljø	1 400 000 kr
	2. Lage en interkommunal strategisk plan for samhandling i Indre Namdal	100 000 kr
	3. Forsøk felles legetjeneste	
Til sammen		1 500 000 kr
Delmål 7:	Styrke landbruksnæringen	
	1. Mulighetsmøter innen plan – og arealforvaltning	50 000 kr
	1. Kartleggingssamtaler med husdyrprodusenter	200 000 kr
Til sammen		250 000 kr
	Total bruk av Bygdevekstmidler i 2025	6 550 000 kr

I 2024 ble det satt i gang aktiviteter under alle delmålene. I 2025 vil en del av disse aktivitetene videreføres, mens andre avsluttes. Arbeidet i 2024 var preget av forprosjekter og forstudier. I 2025 vil en i større grad spisse innsatsen og sette i gang konkrete tiltak. Det vil bli satt i gang aktiviteter under hvert av delmålene også i 2025, men det er ulikt hvilken innsats som skal gjøres under de ulike delmålene. Mange av delmålene henger tett sammen og aktiviteter i delmålene bygger på hverandre. I 2024 er det brukt tid på forankring, samhandling og tillitsbygging. Dette vil være et arbeid som også forsetter i 2025. Det viktigste i 2025 er å gjøre ferdig kompetansestrategi og interkommunal strategisk plan, jobbe målrettet med omdømme- og rekrutteringsarbeid, realisere lokale studie- og arbeidsfellesskap, etablere et dynamisk utviklingsmiljø i delmål 6 og opprette et kommunalt oppgavefellesskap med felles legetjeneste.

Delmål 1 Øke rekruttering av relevant arbeidskraft

Beskriv kort ønskede resultater under delmålet i løpet av avtaleperioden

Målet i avtaleperioden er å rekruttere relevant arbeidskraft gjennom mer systematisk jobbing, profesjonalisering av rekrutteringsarbeidet, bevisstgjøring av hvilken kompetanse vi har og vil ha behov for på lang sikt, synliggjøring av regionen og et tettere samarbeid mellom næringslivet og det offentlige. Det er et mål å inkludere de som står i fare for, og i, utenforskap, samt våre nye landsmenn i arbeidslivet.

Beskriv kort roller og forpliktelser til aktuelle parter i arbeidet med delmålet

Statsforvalteren og Trøndelag Fylkeskommune er samarbeidspartnere under dette delmålet og vil delta aktivt i jobbingen med å rekruttere relevant arbeidskraft.

Det er mange aktører som vil være relevante å samhandle med under dette punktet. Lierne Utvikling, Namsskogan utvikling, Omstillingsprogrammet for Namsskogan og Røyrvik, Næringsrådgiver i Grong kommune, oppfølgingstjenesten ved Grong videregående skole (Grong vgs), LOS-prosjekt ved Grong vgs., Namdal Regionråd, Namdal Næringsforening, flyktningetjenesten, NAV for å nevne de mest sentrale.

Beskriv kort økonomisk ramme for arbeidet med delmålet i 2025

Arbeidet med rekruttering spisses mot unge mennesker, blant annet gjennom å ansette en brobygger (som ses i sammenheng med kjernekompetansen man trenger i delmål 6) og mer målrettet testing for å få flere inn i arbeidslivet. Arbeidet med omdømmebygging fortsetter og det settes i gang et arbeid med møteplasser. Til sammen settes det av 1 800 000 kr til dette tiltaket, samtidig som det vil bli søkt ut midler fra andre.

I 2025 vil følgende tiltak prioriteres (se nærmere omtale under)

	Tiltak	Hovedansvarlig	Samarbeidsparter	Tidsramme
1	Omdømmebygging	Bygdevekst IN, utviklingsmiljøene i Indre Namdal	Trøndelag Fylkeskommune, Statsforvalteren, Namdal Regionråd, Namdal næringsforening	Hele avtaleperioden, men med ulike faser i arbeidet
2	Test: Flere i arbeid	Bygdevekst IN, Trøndelag Fylkeskommune, LOS-prosjektet ved Grong videregående skole	Statsforvalteren, Nav, Namdal næringsforening	Hele avtaleperioden, men med ulike faser i arbeidet
3	Brobygger – kobling mellom unge og Indre Namdal	Bygdevekst IN, utviklingsmiljøene i Indre Namdal	Trøndelag Fylkeskommune, Statsforvalteren, Distriktssentret	Hele avtaleperioden, men med ulike faser i arbeidet
4	Felles kompetansestrategi for Indre Namdal.	Bygdevekst IN, Trøndelag Fylkeskommune	Statsforvalteren i Trøndelag, Namdal Regionråd	Ferdig mars 2025
5	Møteplasser	Bygdevekst IN, Trøndelag Fylkeskommune	Doga, Distriktssentret	Ferdig juni 2026
6	Bygdevekstkonferanse	Bygdevekst IN	Trøndelag Fylkeskommune, Statsforvalteren, Distriktssentret, næringslivet	Okt 2025

Tiltak 1 Omdømmebygging

Beskriv overordnet hva tiltaket går ut på

Status: Hovedprosjekt

All aktivitet og samhandling er omdømmebygging.

Det er behov for å være synlig ovenfor potensielle innbyggere, mulig ny arbeidskraft, samt bygge stolthet blant innbyggerne i Indre Namdal.

Det foregår et arbeid i regi Namdal regionråd for omdømmebygging i Namdalen etter modell fra Bodø. Det er i skrivende stund noe uklart hvordan Bygdevekst i Indre Namdal bør og kan samhandle med dette initiativet. Derfor legges det ikke store ressurser i å lage egne nettsider der Indre Namdal presenteres.

Målet med omdømmearbeidet er å lage en plattform for felles kommunikasjon med tanke på å bli mer attraktiv og synes for fremtidens innbyggere. Det handler både om den digitale omdømmebyggingen, men også om hvordan man møter nye mennesker som kommer og hvordan man tar vare på de som bor her.

Dette er et langsiktig arbeid, som trenger en solid jobb i bunnen for å bli vellykket.

I 2024 er det laget noen «feel-good» - saker der mennesker i Indre Namdal er synliggjort. Vi vil i 2025 fortsette dette arbeidet. Dette gjorde vi i samarbeid med omstillingsprogrammet i Røyrvik/ Namsskogan og man ønsker å fortsette det samarbeidet.

Omdømmebyggingen i Indre Namdal vil skje under paraplyen «Det gode liv i Indre Namdal». I arbeidet med fremtidsscenarioer og interkommunal strategisk plan vil det bli jobbet ut en verdiplattform som vil være førende for arbeidet med omdømmebyggingen i Bygdevekst. Det skal lages 10 nye saker i løpet av 2025. Målgruppen for omdømmesakene er i første omgang unge mennesker som kan tenke seg det gode liv i Indre Namdal.

Informasjon om Bygdevekst arbeidet og synliggjøring av det gode liv i Indre Namdal vil bli samlet på en egen nettside.

En viktig tilbakemelding fra arbeidet i 2024 er at det hjelper ikke bare å få nye innbyggere hit, men skal de trives og bli må de bli møtt av lokalsamfunnene på en god måte. Man må bli inkludert og tatt inn i samfunnene. Hvordan vi møter potensielle nye innbyggere og besøkende har mye å si for hvilket omdømme vi har. Det vil i 2025 bli kjørt en Workshop/ kurs i alle kommuner der fokuset er hvordan vi vil møte mennesker som kommer til våre kommuner.

Omstillingsprogrammet og utviklingsselskapene i IN har også omdømmebygging i sine mandat. Det må jobbes med hvordan vi styrker hverandre.

Bygdevekst skal ha en overordnet og koordinerende rolle i dette arbeidet.

Beskriv roller/oppgaver de ulike samarbeidspartene har i arbeidet.

Bygdevekst Indre Namdal har hovedansvaret i dette arbeidet, men er helt avhengig av en god samhandling med omstillingsprogrammet i Røyrvik/ Namsskogan og utviklingsselskapene i alle de fire kommunene (næringskonsulent i Grong). Det er også naturlig å samhandle med Trøndelag Fylkeskommune, Statsforvalteren, Namdal Regionråd og Namdal næringsforening der det er hensiktsmessig.

Beskriv når skal prosjektet starte opp, viktige milepæler og når skal det avsluttes.

Dette arbeidet vil foregå hele avtaleperioden.

Beskriv kort økonomisk ramme for tiltaket

Det settes av 500 000 kr fra Bygdevekstmidlene i 2025. I tillegg må man se sammenheng med delmål 6 kommunikasjonsmedarbeider.

Tiltak 2 Test: Flere i arbeid**Beskriv overordnet hva tiltaket går ut på**

Status: Hovedprosjekt

Utfordringene med å rekruttere relevant kompetanse i flere sektorer tvinger frem nytenking. I dette tiltaket vil det settes søkelys på de som bor i Indre Namdal og hvordan vi kan få flere i arbeid. I tillegg har vi tatt med nærværjobbning.

I Indre Namdal har helsesektoren utfordringer med nok arbeidskraft og lavt nærvær i de fleste kommunene. Det er derfor valgt å prioritere denne sektoren i 2025. Erfaringer fra dette arbeidet kan overføres til andre sektorer.

Tiltaket er delt i tre deler:**1. Helsesektoren****a. Sykefravær**

I dag er det til tider lavt nærvær i kommunene. Det gjøres mye godt arbeid innen nærværarbeidet i dag, men vi ønsker å teste ut om økt ressurstilgang til samhandling og lederstøtte kan bidra til et høyere nærvær. Denne testen må kjøres i tett samhandling mellom personallederne og helsesjefene i kommunene.

b. Flere yrkesgrupper inn på sykeheimene

I en situasjon med knapphet på sykepleiere og helsefagarbeidere er det interessant å se om andre grupper, gjerne de som står i et ungt utenforskap, kan inn å gjøre enkelte jobber på sykehjemmene. Det kan være som matverter, besøksverter ol. Skal man få til dette på en god måte trengs det koordinering og opplæring. Vi ønsker å teste ut om en egen koordinator vil bidra til at andre grupper kan inn i på sykehjemmene.

Lederne for sykeheimene vil være sentrale i dette arbeidet. Målet er å teste ut dette i alle kommunene.

2. Utnytte smådriftsfordelene i regionen til å samhandle målrettet om å forhindre ungt utenforskap

Ungt utenforskap er en av de store nasjonale utfordringene og er også en utfordring i Indre Namdal. Indre Namdal er små samfunn og de fleste som kan bidra i arbeidet mot utenforskap vet av hverandre. Likevel klarer vi ikke å utnytte ressurspersoner og virkemidler for å bistå unge ut av utenforskap. I denne problematikken har vi muligheter til å utnytte smådriftsfordelene med å kjenne hverandre og ha korte veier mellom virkemiddelapparatene.

Det gjøres allerede mye godt arbeid på dette området, men gjennom Bygdevekst kan vi sette enda mer fokus og trykk på arbeidet.

I 2024 er det kjørt et forprosjekt for å finne tiltak som kan forhindre ungt utenforskap. Det er gjort i samarbeid mellom LOS-prosjektet til Grong videregående, NAV, kommunene, Trøndelag fylkeskommune og Grong videregående. I 2025 vil også politiet bli koblet på arbeidsgruppen.

I 2025 vil man jobbe videre i et hovedprosjekt som består av:

- Arbeid på systemnivå – hvordan blir hjelpeapparatet bedre og mer effektiv sammen
- Hverdagsmestring på individnivå
- Kobling mellom unge i utenforskap og næringslivet

3. Flyktninger ut i arbeid

I 2024 har vi sett på hvordan vi kan lære av den jobben som er gjort i Namsos i regi Namdal Næringsforening. I 2025 vil vi fortsette med denne jobben og sette tiltak ut i live. Målet er å få flere flyktninger i Indre Namdal ut i jobb gjennom samhandling mellom flyktningetjenesten og næringslivet. Det er satt ned en arbeidsgruppe med lederne for flyktningetjenesten i kommunene, NAV, Trøndelag Fylkeskommune og Namdal Næringsforening. Denne arbeidsgruppen vil fortsette arbeidet i 2025.

Beskriv roller/oppgaver de ulike samarbeidspartene har i arbeidet.

Det er ulike aktører som er med i de ulike delene av tiltaket og de er beskrevet under hver del.

Beskriv når skal prosjektet starte opp, viktige milepæler og når skal det avsluttes.

Utenforskapsprosjektet og flyktningeprojektet er i gang og vil fortsette sitt arbeid med mål om 3 års varighet. Medfinansiering er en forutsetning. Arbeidet innen helsesektoren vil starte opp i midten av januar og ha en testperiode på 1,5 år.

Beskriv kort økonomisk ramme for tiltaket

Det settes av 600 000 kr til sammen for dette tiltaket. Disse pengene skal være med som medfinansiering. Det tenkes å søke kompetansemidler hos Statsforvalteren for

delen innen helsesektoren, og Trøndelag Fylkeskommune på utenforskningsprosjektet. Hvis man ikke får medfinansiering må man se på ambisjonsnivå og muligheter i de enkelte delene.

Tiltak 3: Brobygger – kobling mellom unge og Indre Namdal

Indre Namdal trenger flere unge innbyggere.

Vi jobber etter to hypoteser:

- Unge som har tilknytning til Indre Namdal er enklere å rekruttere enn de som ikke kjenner til regionen.
- Nettverk og venner har stor betydning om du flytter til regionen. Ofte flytter nettverk samtidig.

Regionen trenger å jobbe systematisk med kontakten med ungdommene våre. Vi vil gjøre dette gjennom tre aktiviteter:

- **Ansette en brobygger.** I delmål 6 Utviklingsmiljø vil vi ansette en person som skal jobbe med kommunikasjon som en av kjernekompetansene i utviklingsmiljøet. En del av denne jobben vil innebære å være brobygger mellom unge mennesker og regionen. Kommunikasjon og synliggjøring av det som skjer i regionen, både innen næringslivet, frivilligheten, det offentlige og Bygdevekst vil være naturlig. Kanalene i kommunikasjonen forgår på tilpasses budskap og ønskede mottakere. Brobyggeren skal være et naturlig første kontaktpunkt for de som ønsker seg tilbake til regionen.
- Det utarbeides en **undersøkelse** med spørsmål om fremtidsdrømmer, hvordan man ser på Indre Namdal, hvilken utdanning eller yrkeserfaring man har og om man kan tenke seg tilbake til Indre Namdal. Denne undersøkelsen sendes hvert år til de som går i 10. klasse, 3. året på videregående, 5 år siden de har gått ut av videregående og 10 år siden de gikk ut av videregående. Målet er å få kunnskap om ungdomsgruppen over tid, hvilken kompetanse de har og om de kan tenke seg tilbake til regionen vår. Det vil også være et kontaktpunkt med ungdommene. Det hadde vært interessant om noe forskningsmiljø vill vært med på dette tiltaket med følgeforskning.
- Det lages en **cv base**, slik at vi har oversikt over relevant kompetanse for regionen i fremtiden. Basen eies av kommunene, men vil være tilgjengelig for næringslivet.

Det vil også bli sett på andre måter å holde kontakt med, hente innspill fra, diskutere problemstillinger med ungdommen gjennom for eksempel digitale folkemøter, fokusgrupper osv.

Beskriv roller/oppgaver de ulike samarbeidspartene har i arbeidet.

Utviklingsmiljøene i Indre Namdal vil være gode samarbeidspartnere i arbeidet. Ungdomsrådene vil være sparringpartner. Det samme vil Distriktsenteret være, og da spesielt opp mot utviklingen av undersøkelsen og eksempler fra andre kommuner.

Beskriv når skal prosjektet starte opp, viktige milepæler og når skal det avsluttes.
Prosjektet er i gang og går gjennom hele prosjektperioden.

Beskriv kort økonomisk ramme for tiltaket

Det er kun egen arbeidstid som skal brukes i tillegg til Brobyggeren som finansieres gjennom delmål 6.

Tiltak 4 Kompetansestrategi

Beskriv overordnet hva tiltaket går ut på

Status: strategi

Som grunnlag for mye av jobbingen i Bygdevekst Indre Namdal er det behov for å lage en overordnet kompetansestrategi for Indre Namdal. Strategien deles i to hoveddeler; hvilken kompetanse har og trenger vi på relativt kort sikt og hvilken kompetanse har og vil man trenge på lengre sikt.

Planen vil omfatte både offentlig og privat sektor.

Planen deles inn i fire deler:

1. Sammenfatte hva vi vet om kompetansebehov i regionen
2. Kompetanse vi trenger på kortsikt; 1- 3 år
3. Fremtidsscenario – en analyse av hvilke næringer og kompetanse som vil bli viktig for regionen i fremtiden
4. Kompetanseplan på langsikt som en forlengelse av fremtidsscenario-tenkingen.

Kompetanseplanen skal være en del av den interkommunale strategisk samhandlingsplanen for kommunene i Indre Namdal.

Trøndelag Fylkeskommune har bidradd til kunnskapsinnhenting og kunnskapsgrunnlag for hvilke kompetansebehov regionen vil ha fremover. Det vil bli lagd en kompetansekartlegging med en spørreundersøkelse ut til næringslivet. Dette gjøres i samarbeid med Rindal Holtålen. Trøndelag Fylkeskommune har en relativt ny en kompetansestrategi for Trøndelag, og det vil være naturlig å bruke det som er relevant for Indre Namdal fra denne planen i vårt arbeid. Der det er hensiktsmessig å samhandle med Rindal/Holtålen er det ønskelig.

Beskriv roller/oppgaver de ulike samarbeidspartene har i arbeidet.

Det vil være behov for ressurser på denne delen, og det vil være behov for at ulike aktører deltar i prosessene. Trøndelag Fylkeskommune og Statsforvalteren er selvsikre, men også lokale aktører som utviklingselskapene, omstillingsprogrammet, næringslivet og kommunene er sentrale i arbeidet. Distriktssentret vil bidra med relevant kompetanse og som sparringspartner.

Det vil bli satt ned en sparringsgruppe med Statsforvalter, Trøndelag Fylkeskommune, Namdal Studiesenter/ partnerskap Namdal/ Nord Universitet.

Prosjektleder: Det er behov for at en person fører planen i pennen.

Beskriv når skal prosjektet starte opp, viktige milepæler og når skal det avsluttes.

Planen skal ferdigstilles i etterkant av Interkommunal strategiskplan og skal være ferdig til behandling ila mars.

Beskriv kort økonomisk ramme for tiltaket

Det budsjetteres med 100 000 kr i 2025 fra Bygdevekstmidler. Det legges opp til at Trøndelag Fylkeskommune bidrar med sin plankompetanse inn i prosjektet. Distriktssentret vil være en god samarbeidspartner i dette arbeidet.

Tiltak 5: Møteplasser

Beskriv overordnet hva tiltaket går ut på

I alle undersøkelser, både fra Indre Namdal og andre steder, løftes behovet for møteplasser opp. Dette gjelder de fleste aldersgruppene, men spesielt blant unge. Det oppleves som det er få attraktive møteplasser. Kommunene har ungdomsklubber og det skjer mye organisert fritidsaktiviteter, men likevel etterlyses uformelle møteplasser.

Gjennom dette tiltaket ønsker vi å se på de møteplassene som finnes, kan de brukes på nye måter, åpne opp for flere, er det allerede eksisterende møteplasser som kan få en «ny-look» og slik gjøre dem mer attraktive. Vi ønsker å ta utgangspunkt i ungdom og unge mennesker, men generasjonsmøter og andre grupper kan inkluderes.

Det vil bli vurdert å bli med på det nasjonale løpet til DOGA, og sende inn en søknad til GNIST. Kommer man gjennom nåløyet hos DOGA vil man få tilgang på fagkompetanse og proseshjelp for å se ting på nye måter samt involvere innbyggerne. Alle kommunene i Indre Namdal vil ha nytte av et slikt arbeid, men det kan bli ulikt hvordan kommunene involverer seg i arbeidet.

Arbeidet med møteplasser vil fortsette uavhengig av GNIST deltakelse.

Beskriv roller/oppgaver de ulike samarbeidspartene har i arbeidet.

Trøndelag fylkeskommune vil være viktig i dette arbeidet. Distriktssenterets kunnskap om stedsutvikling og eksempler fra andre kommuner og regioner vil også være relevant innen dette temaet.

Beskriv når skal prosjektet starte opp, viktige milepæler og når skal det avsluttes.

Søknadsfrist hos DOGA er 5 februar, så det må gjøres en jobb for å tydeliggjøre prosjektet frem mot da. Prosjektet har en horisont på 1,5 år.

Beskriv kort økonomisk ramme for tiltaket

Det settes av 200 000 kr fra Bygdevekstmidler i tillegg til egen arbeidstid. Det vil bli søkt midler hos bla Trøndelag Fylkeskommune.

Tiltak 6 Bygdekonferanse

Beskriv overordnet hva tiltaket går ut på

Det er et mål at Indre Namdal er arrangør av en større Bygdekonferanse som setter søkelyset på aktuelle tema for Distrikts-Norge, som utfordrer «vedtatte sannheter» og som bidrar til å skape ny distriktspolitikk. Det er ønskelig at vi bidrar til å tenke «utenfor boksen» og annerledes tenking rundt utvikling av distrikts – Norge.

I 2024 var konferansen et test-arrangement, og man konkluderer med at man ønsker å en større konferanse i 2025.

I 2025 er målet å nå ut til et bredere publikum og ha flere samarbeidspartnere, også innenfor næringslivet i regionen.

Beskriv roller/oppgaver de ulike samarbeidspartene har i arbeidet.

Næringsforeninger/ selskap, Namdal Regionråd og Trøndelag Fylkeskommune vil være samarbeidspartnere i dette arbeidet.

Beskriv når skal prosjektet starte opp, viktige milepæler og når skal det avsluttes.

Det tas sikte på en større konferanse i 2025.

Beskriv kort økonomisk ramme for tiltaket

Det settes av 500 000 kr til tiltaket, og det er et mål å søke ut midler fra andre aktører i 2025. Det er ønskelig å se etter langsiktige samarbeidspartnere som kan bidra til at Bygdekonferansen blir et varig arrangement i Indre Namdal.

Delmål 2 Tilgang på fleksible og desentralisert utdanning

Beskriv kort ønskede resultater under delmålet i løpet av avtaleperioden

Kompetanse vil være en nøkkelfaktor for utvikling fremover. Muligheten for kompetanseutvikling desentralisert og fleksibelt vil være viktig for en region som Indre Namdal.

Det er mange aktører som tilbyr utdanning på mange plan i området vårt. Grong videregående skole er en viktig arena for videregående opplæring, og som kompetansearbeidsplass i regionen.

Gjennom dette delmålet ønsker vi å styrke de aktørene som i dag finnes i området, spesielt Grong videregående og Namdal Studiesenter. Vi er også heldige som har et universitet i nærheten som vi samhandler godt med, blant annet gjennom Partnerskap Namdal (Namdal Regionråd, Nord Universitet og SINTEF). I tillegg har INam en viktig rolle i å utarbeide traineeløp i regionen.

Med mange tilbydere av kompetanse er det først og fremst en mobilisering til å bruke de tilbudene som finnes og synliggjøre behov for nye kompetansetilbud som vil være jobben i dette tiltaket i 2025.

Kobling mellom næringsliv og ungdommene våre, samt traineeløp er andre tema vi vil jobbe med.

Beskriv kort roller og forpliktelser til aktuelle parter i arbeidet med delmålet

Det er mange aktører som må samhandle. Grong videregående skole, Namdal Studiesenter, Namdal Regionråd, Partnerskap Namdal, Nord Universitet, Trøndelag Fylkeskommune, INam og egne skoler.

Beskriv kort økonomisk ramme for arbeidet med delmålet i 2024

Det settes av en ramme på 800 000 kr i 2025, og det vil bli behov for økonomiske ressurser i årene fremover.

Beskriv kort hvilket annet arbeid samarbeidspartene gjør som vil bidra til delmålet

Samarbeidspartene går eventuelt inn med midler, i tillegg til egen arbeidstid.

Beskriv kort tentative planer for kommende år

Det vil settes mest fokus på koblingen næringsliv/skole og karriereveiledning i 2025. Det vil bli jobbet med å få opp noen trainee-løp og finne gode samarbeidsformer med Namdal Studiesenter.

I 2025 vil følgende tiltak prioriteres (se nærmere omtale under)

	Tiltak	Hovedansvarlig	Samarbeidsparter	Tidsramme
1	Karriereveiledning - samhandling mellom næringsliv og videregående skole	Bygdevekst IN, Grong videregående skole	Trøndelag Fylkeskommune, Statsforvalteren, utviklingsmiljøene i Indre Namdal	Kontinuerlig
2	Utvikle trainee-løp i Indre Namdal	Bygdevekst IN	Næringslivet i regionen, INam	Desember 2025
3	Støtte opp om arbeidet i Namdal Studiesenter	Bygdevekst IN		

Tiltak 1 Karriereveiledning - samhandling mellom næringsliv og videregående skole

Status: Hovedprosjekt

Synliggjøring av fremtidig karrieremuligheter i regionen ovenfor elevene som går på videregående skole kan bidra til at Indre Namdal blir et alternativ den dagen disse ungdommene skal ut i arbeidslivet. Det er også muligheter for å knytte kontakter mellom bedrifter og ungdommer i et studieløp.

Gjennom systematisk jobbing ønsker man å bruke denne metoden for karriereveiledning ved Grong videregående skole. Ideene er hentet fra Gatsby-modellen. Skolen har testet ut ulike måter å løse karriereveiledningen på i flere år. Gjennom Bygdevekst ønsker man å videreutvikle modellen og jobbe strukturert i hele Bygdevekstperioden.

I denne modellen jobber man tett sammen med utvalgte bedrifter der bedriftene presenterer seg på skolen, både til elever og lærerkollegiet, elevene er ute i bedrift og får med seg oppgaver som de igjen presenterer til bedriften.

Dette gir elevene en unik måte å bli kjent med karrieremuligheter innen det offentlige og næringslivet i regionen.

I tillegg er det ønskelig å knytte karriereveilederne på ungdomsskolene i Indre Namdal tettere sammen gjennom dette prosjektet. Som et første ledd i dette arbeidet planlegges det en studietur til for eksempel England for å skape en felle plattform for videre samhandling mellom næringsliv, videregående skole og ungdomsskolene.

Beskriv roller/oppgaver de ulike samarbeidspartene har i arbeidet.

Prosjektet drives av Grong videregående skole, og det er satt ned en arbeidsgruppe med næringssselskap, næringsforening/ bedrifter, 1 kommune og Bygdevekst.

Arbeidsgruppen skal være en god diskusjonspartner og kobler mellom næringsliv, offentlige og prosjektet.

Beskriv når skal prosjektet starte opp, viktige milepæler og når skal det avsluttes.

Prosjektet starter opp juni 2024 og vil gå hele bygdevekstperioden.

Beskriv kort økonomisk ramme for tiltaket

Det settes av 500 000 kr til prosjektledelse, i tillegg går samarbeidsaktørene inn med egenarbeidstid. For å realisere studieturen vil det søkes om eksterne tilskudd.

Tiltak 2: Bidra til attraktive trainee-løp

Trainee er et spennende virkemiddel for å få ung kompetanse til regionen. Namdal Regionråd har i samarbeid med INAM et opplegg for å utvikle trainee-løp i Namdalen. Det er viktig at Indre Namdal hefter seg på disse prosessene og er med å skape nye traineeløp i regionen.

Målet er å få opp ett til to traineeløp i løpet av 2025. Traineeløpene må gjerne være samarbeidsløp mellom ulike kommuner, eller mellom kommuner og andre organisasjoner som for eksempel Helse Nord-Trøndelag. Det er mål å teste ut traineeløp som passer for mindre bedrifter og mindre kommuner.

Ved behov kan Bygdevekst se på muligheten for å stå som arbeidsgiver for en trainee, slik at denne slipper å skifte arbeidsgiver når man har løp med flere arbeidsgivere.

Beskriv roller/oppgaver de ulike samarbeidspartene har i arbeidet.

Det er opprettet et samarbeid med INam og aktuelt næringsliv i regionen.

Beskriv når skal prosjektet starte opp, viktige milepæler og når skal det avsluttes.

Målet er å jobbe med dette tema gjennom hele Bygdevekstperioden og skape ulike traineeløp.

Beskriv kort økonomisk ramme for tiltaket

I 2025 settes det av 100 000 kr til arbeidet i tillegg til egen arbeidstid.

Tiltak 3: Felles kompetanseutvikling i Bygdevekstpiloten**Beskriv overordnet hva tiltaket går ut på**

Det er et mål å bidra til kompetanseutvikling i regionen. Et felles kunnskapsgrunnlag og språk i de utviklingsprosessene regionen er, og vil være i fremover, er viktig. Derfor vil det tilbys tre felles kurs for aktører i Bygdevekst; innovasjonsmetodikk, PLP-kurs og gevinstrealiseringsverktøy.

En fredag i måneden vil det bli arrangert Bygdevekstfredag. Det er et åpent teamsarrangement med aktuelle tema. Der det er ønskelig kan temaene følges opp i egne workshops.

Det lages en årsplan for dette.

Beskriv roller/oppgaver de ulike samarbeidspartene har i arbeidet.

Det er først og fremst for kommunene og deres ansatte. Det er ønskelig å bruke Namdal Studiesenter som fasilitator for disse kursene.

Beskriv når skal prosjektet starte opp, viktige milepæler og når skal det avsluttes.

Prosjektet skal gå hele Bygdevekstperioden.

Beskriv kort økonomisk ramme for tiltaket

Det tiltaket ses i sammenheng med delmål 6 Utviklingsmiljø. Det settes av 300 000 kr til tiltaket.

Tiltak 4 Støtte opp og bruke Namdal Studiesenter

Beskriv overordnet hva tiltaket går ut på

Namdal Studiesenter er et veldig godt verktøy for Bygdevekst Indre Namdal til å mobilisere for kompetanseutvikling, synliggjøre kompetansebehov og utvikle kompetansetilbud. Studiesentret finansieres i dag fra år til år gjennom søknader til KD.

Namdal Studiesenter har valgt å samhandle med kompetansetilbydere i regionen og bruke midlene på å være en mellomromsaktør. Studiesentret har som mål å bidra til å styrke de utdanninginstitusjonene man har i regionen, universitetet og de tre videregående skolene, ikke bygge nye bygg eller konkurrere med disse. Dette er en modell som passer godt i tenkingen til Bygdevekst.

For at Bygdevekst Indre Namdal skal jobbe effektivt med et fleksibelt og desentralisert studietilbud er Namdal Studiesenter det beste verktøyet vi kan ha. En mer langsiktig finansiering på studiesentret ville gitt flere muligheter til å utvikle gode studietilbud og langsiktige relasjoner.

Målet med dette tiltaket er å bidra til en mer langsiktig finansiering av Namdal Studiesenter ved å videreføre de midlene som i dag finansierer sentret. Bygdevekst i Indre Namdal har som mål å bidra til å styrke funksjoner i samfunnet vårt som fungerer bra og er relevant for samfunnsutviklingen.

Bygdevekst vil i 2025 bruke Studiesentret aktivt i utarbeidelsen av de kompetansetilbudene som settes i gang gjennom prosjektet.

Beskriv roller/oppgaver de ulike samarbeidspartene har i arbeidet.

Trøndelag Fylkeskommune vil være en god samarbeidspartner på dette området.

Beskriv når skal prosjektet starte opp, viktige milepæler og når skal det avsluttes.
Dette vil være et langsiktig arbeid gjennom hele Bygdevekstperioden.

Beskriv kort økonomisk ramme for tiltaket

Det er først og fremst arbeidstid som vil bli brukt på dette.

Delmål 3 Lokale studie- og arbeidsfellesskap

Beskriv kort ønskede resultater under delmålet i løpet av avtaleperioden

Mål:

Hver kommune skal ha velfungerende, attraktive og studie – og kontorfellesskap som tiltrekker seg fagkompetanse, akademia og arbeidsplasser utenom regionen.

Dette delmålet henger tett sammen med delmål 6: Utviklingsmiljø og møteplasser i delmål 1. Gjennom begge delmålene vil vi teste hvordan vi kan knytte ulik kompetanse til regionen med ulike typer avtaleverk som salg, innleie, hospitering mm.

Delmålet henger også tett sammen med arbeidet i delmål 5 om mobilitet. Ved å opprette attraktive og lokale arbeidsfellesskap kan det gjøre noe med behov for mobilitet og endre reisevaner. Det finnes mye kompetanse om reisevaner i byene, det er interessant å se om arbeidet i Bygdevekst kan gi ny kunnskap om mobilitet og reisevaner i distriktene.

KDD jobber med en hospiteringsløsning kan gjennomføres på vegne av staten. KDD vil gå i dialog med pilotene om fagområder som kan være særlig egnet for uttesting og hvilke etater som kan være aktuelle.

Beskriv kort roller og forpliktelser til aktuelle parter i arbeidet med delmålet

Dette er et prosjekt der flere aktører har en sentral rolle, både offentlig og private. I 2025 vil vi realisere kontorfellesskapene. Kommunene og aktuelle utleieryere i hver kommune vil være viktige i dette arbeidet. For å fylle kontorfellesskapene med innhold vil Statsforvalter, Fylkeskommunen og Staten ved Kommunal – og distrikts departementet være viktige aktører. I det videre arbeidet kan det være aktuelt å koble på andre aktører.

Beskriv kort økonomisk ramme for arbeidet med delmålet i 2024

Det settes av 1 300 000 kr til dette arbeidet i 2025, i tillegg til egen arbeidstid fra samarbeidspartene.

Beskriv kort tentative planer for kommende år

I 2025 er målet å få opp kontorfellesskap i alle kommunene.

I 2025 vil følgende tiltak prioriteres (se nærmere omtale under)

	Tiltak	Hovedansvarlig	Samarbeidsparter	Tidsramme
1	Etablere lokale studie – og kontorfellesskap i alle kommunene	Bygdevekst IN	Trøndelag Fylkeskommune, Statsforvalteren	2025
2	Gjennomføre hospiteringer i våre kommuner	KDD	Bygdevekst IN	2025

Tiltak 1 Etablere lokale studie – og kontorfellesskap

Beskriv overordnet hva tiltaket går ut på

Status: Hovedprosjekt

Hver kommune skal ha velfungerende, attraktive og studie – og kontorfellesskap som tiltrekker seg fagkompetanse, akademia og arbeidsplasser utenom regionen. Velfungerende samarbeids- og hospiteringsavtaler med samarbeidspartene i Bygdevekst.

Målgrupper:

Det er tre ulike målgrupper:

1. En generell del der alle, uavhengig av fag, arbeid, prosjekt osv, har mulighet til å sitte i fellesskapene
2. En del der man ønsker å spisse profilen og bygge opp et fagmiljø innen ulike profiler (naturforvaltning, beredskap osv). I denne delen er det interessant å se på om man faktisk kan tiltrekke seg statlige og regionale arbeidsplasser. Vil slike miljø bli attraktive for en person som ønsker å bo i våre kommuner og jobbe i foreksempel et direktorat/ departement osv?
3. Akademia, både studenter, studieoppgaver og forskning.

Beskriv roller/oppgaver de ulike samarbeidspartene har i arbeidet.

Det er gjort en forstudie og resultatene av denne leveres i januar 2025. I 2025 skal de lokale studie – og kontorfellesskapene etableres. Det er litt ulikt hvor langt kommunene er kommet i jobbingen, men målet er at alle i løpet av 2025 har etablert sine kontorfellesskap.

Beskriv når skal prosjektet starte opp, viktige milepæler og når skal det avsluttes.

Arbeidet med å realisere de lokale studie – og kontorfellesskapene starter umiddelbart og målet er at alle kommuner har disse på plass i løpet av 2025.

Beskriv kort økonomisk ramme for tiltaket

Det settes av 100 000 kr i prosjektledelse. Det settes av 1, 2 millioner kr til starthjelp for kontorfellesskapene. Starthjelpen kan enten brukes som garanti for leie i en periode, innkjøp av materiale og utstyr, oppussing ol. Det opp til hver kommune hvordan pengene brukes mest mulig hensiktsmessig i egen kommune.

Tiltak 2: Hospiteringsordning Staten

KDD vil gå i videre dialog med pilotene med pilotene i starten av 2025 for å ferdigstille de endelige rammene for ordningen. Det vil rettes særlig fokus mot arbeidsoppgavene hospitanten skal utføre under oppholdet i avtalekommunene.

KDD vil kalle inn til et møte tidlig i 2025. Til dette møtet skal KDD levere et utkast til prosessplan som redegjør for veien frem til ordningen kan lanseres.

KDD vil videre kartlegge kompetansen internt i organisasjonen. Dette skal danne grunnlag for avtalekommunenes arbeid med oppgaver til fremtidige hospitanter. KDD vil også undersøke de personalpolitiske rammene regelverket for ansatte setter for en slik ordning.

Rammene for ordningen har blitt utviklet i 2024. Det er overordnet enighet om følgende rammer:

1. Målgruppe:

- Ordningen gjelder statlige ansatte i Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD).

2. Formål:

- Kompetanseoverføring til kommunene.
- Bidra med kompetanse og kapasitet i kommuneadministrasjonen
- Øke KDDs kompetanse om håndtering av ansvarsområder i mindre distriktskommuner.

3. Hospitantens oppgaver:

- Mulighet til å ta med egne arbeidsoppgaver.
- Delta i kommunal oppgaveløsning, utføre oppgaver for kommuneadministrasjonen der det er behov som passer med hospitantens kompetanse.
- Ønskelig å delta på kommunestyremøter, formannskapsmøter, planutvalgsmøter, etc., for innsikt i lokaldemokratiske prosesser.

4. Frivillighet og varighet:

- Ordningen er frivillig.
- Form, innhold og lengde på hospiteringen avklares i dialog mellom kommunen, KDD og den ansatte.
- Hospiteringstiden skal være minimum 2 uker.

5. Økonomi:

- KDD dekker lønn og reiser til og fra hospiteringsstedet.

6. Gjennomføring:

- Følger avtaler i Statens personalhåndbok og særavtalen om dekning av utgifter til reise og kost.
- En avtale inngås mellom KDD og den enkelte kommune for hver hospitering

Delmål 4: Øke Boligbyggingen

Beskriv kort ønskede resultater under delmålet i løpet av avtaleperioden

Bolig og økt boligbygging er et delmål som er løftet opp i begge bygdevekstpilotene i Trøndelag. Rindal/Holtålen er en pilot og Røyrvik, Lierne, Namsskogan og Grong er en pilot. Bolig, og riktig bolig, er avgjørende for at vi skal kunne tiltrekke oss fremtidens innbyggere. Vi opplever at dette er utfordrende i dag.

Hovedmålet med arbeidet er å bygge boliger og boligkonsepter i alle pilotkommunene gjennom BV-perioden.

Det er flere innganger på dette temaet:

- Få boligmarkedet til å fungere gjennom å bygge leiligheter og boliger tilpasset eldre i sentrum, og slik frigjøre eneboliger for yngre rundt sentrumene
- Gjøre det attraktivt å bygge nye eneboliger for de som ønsker dette – bokvaliteter i distriktene.
- Ha et spekter av bomuligheter tilpasset ulike faser i livet

Gjennom Bygdevekst ønsker vi å bli gode på å utnytte eksisterende virkemidler i Husbanken, teste ut nye virkemidler og samhandlingsformer, samt bidra til ny politikk på området.

Det å bygge et godt fagmiljø mellom kommunene og en tett samhandling med Husbanken er viktig prioritering også i 2025, og i årene fremover. Det er ønskelig å teste ut nye måter å samhandle mellom Husbanken og kommunene. Utnytting av eksisterende virkemidler og bidra til å finne nye virkemidler som passer distriktskommunene er andre prioriteringer, spesielt å se på muligheten for risikoreduserende tiltak.

Beskriv kort roller og forpliktelser til aktuelle parter i arbeidet med delmålet

Det vil bli etablert en kjernearbeidsgruppe for arbeidet med dette delmålet. Kjernearbeidsgruppen består av personer fra kommunene, Husbanken, Trøndelag Fylkeskommune, samt en prosjektleder i Bygdevekstpilotene Trøndelag. Gruppen henter inn aktuelle personer når det skal jobbes med enkelt tema under delmålet.

Beskriv kort hvilket annet arbeid kommunen gjør som skal bidra til å nå delmålet

Alle kommunene har et planverk som må samhandle med arbeidet under dette delmålet. Kommunene, og de andre delmålene i Bygdevekst, har mål om vekst og tilflytting som gjør at behovet for dette delmålet er stort.

Beskriv kort hvordan man skal vurdere måloppnåelse

En god samhandling, utnytting av eksisterende virkemiddel og innspill til nye virkemidler vil være gode parameter på om man har lyktes under dette delmålet i 2025 og fremover. Utover i avtaleperioden vil også konkrete planer for bla boliger være viktig å måle.

I 2025 vil følgende tiltak prioriteres (se nærmere omtale under)

	Tiltak	Hovedansvarlig	Samarbeidsparter	Tidsramme
1	Kompetansehevende tiltak på Husbankens økonomiske virkemidler – økt bruk av virkemidler fra Husbanken	Husbanken og kommunene	Trøndelag Fylkeskommune	2024, 2025, 2026
2	Gjennomføre prosjektet Boligtiltak i distriktene	Kommunene i Indre Namdal og Rindal og Holtålen.	Husbanken, Trøndelag Fylkeskommune, Distriktssentret	2024 - 2027
3	Utvikle og teste nye virkemidler	Husbanken og kommunene	Trøndelag Fylkeskommune	
4	Utvikle nye verktøy for risikoreduserende tiltak	Kommunene i pilotene	Bygdevekstpilotene i Trøndelag og Trøndelag Fylkeskommune	2024 - 2027

Tiltak 1 Kompetansehevende tiltak på Husbankens økonomiske virkemidler – økt bruk av virkemidler fra Husbanken

Beskriv overordnet hva tiltaket går ut på

Den etablerte arbeidsgruppen mellom Husbanken og pilotkommunene skal systematisk gå igjennom alle ordninger til Husbanken for å se på forbedringspotensial i bruken av virkemidlene. Det skal være særlig fokus på startlånordningen, men også på virkemidlene «tilskudd til utredning og prosjektering» som gikk inn i rammetilskuddet i 2020. Dette skal lede til at flere søknader allerede kommende år.

Husbanken vil prioritere kurs til kommunene som er bygdevekstpiloter i bruk og håndtering av startlån. Samtidig ønsker Husbanken å gi råd på hvordan arbeidet organiseres og forankres.

Erfaringer fra Husbanken viser at mange kommuner har et potensial i bruken av disse virkemidlene, og dette arbeidet vil ha en overføringsverdi til disse.

Kommunene i Indre Namdal har etablert tettere samarbeid for å utnytte hverandres kompetanse i større grad.

Indre Namdal opplever utfordringer med nok tilgang på kompetanse innen flere områder, blant annet innen bolig- og boligutvikling. Derfor ønsker piloten å utrede og teste ut et tettere samarbeid mellom Husbanken og kommunene. Målet med samhandling er at Husbanken sine ressurser skal bidra til å øke den lokale kompetansen og bidra til å bygge gode fagmiljøer innen boligutvikling i pilotene.

Beskriv roller/oppgaver de ulike samarbeidspartene har i arbeidet.

Som tidligere beskrevet vil kommunene etablere ei kjernearbeidsgruppe med Husbanken og Trøndelag Fylkeskommune som skal bidra med opplæring på bruk av virkemidlene, men også veilede kommunene på hvordan arbeidet kan organiseres.

I fase 1 skal partene utarbeide og utforske hvordan ny samhandling mellom Husbanken og kommunene kan gjennomføres. Her lages avtaler og et rammeverk for samhandlingen. Fase 1 ferdigstilles i november 2024. Fase 2 innebærer oppstart av samhandlingen og en evaluering av dette og avsluttes våren 2025.

Husbanken skal i samarbeid med kommunene og Trøndelag fylkeskommune forsøke å sette konkrete måltall for boligtilførsel i kommunene. Måltallet bør omfatte det totale antallet boliger og boligtyper som skal realiseres i kommunene de kommende årene, og sees i sammenheng med behovet for justering av og uttesting av virkemidler

Beskriv når skal prosjektet starte opp, viktige milepæler og når skal det avsluttes.

Oppstart våren 2024 med sikte på å komme godt i gang i løpet av 2024. Dette delprosjektet varer i utgangspunktet ut 2025.

Beskriv kort økonomisk ramme for tiltaket

Det vil bare påløpe vanlige møte- og prosesskostnader. Lønn for egne ansatte dekkes over ordinære budsjett. Husbankens deltakelse dekkes av dem.

Tiltak 2 Boligtiltak i distriktene – nye søknader og oppfølging

Beskriv overordnet hva tiltaket går ut på

Bygdevekstkommunene i Trøndelag har i 2024 sendt en felles søknad på tilskudd til boligtiltak i distriktene. Søknaden omfatter to mål, bygge lokal kompetanse i samarbeid mellom pilotene i Trøndelag og Husbanken, og utarbeide konsepter for attraktive sentrum i pilotkommunene.

Pilotene i Trøndelag fikk 700 000 kr i støtte i forbindelse på søknaden om boligtiltak i distriktene.

Bygdevekstkommunene i Trøndelag har i 2024 sendt en felles søknad på tilskudd til boligtiltak i distriktene. Søknaden omfatter to mål.

- Bygge lokal kompetanse i samarbeid mellom pilotene i Trøndelag og Husbanken

- Utarbeide konsepter for attraktive sentrum i pilotkommunene.

Pilotene fikk en del mindre midler enn det som ble omsøkt, så tiltaket om kompetanseheving gjennomføres som del av tiltak 1 i delmålet. Det andre målet for prosjektet vil følges opp i arbeidet med dette delmålet.

Utarbeide konsepter for attraktive sentrum i pilotkommunene:

- o Helhetlig sentrumsutvikling og områdeløft for alle bygdesentrene i pilotene.
- o Hvordan vi kan bygge attraktive sentrum for flere generasjoner, med gode møteplasser på tvers av generasjonene.
- o Attraktivitet for unge innbyggere skal være sentralt i konseptutviklingen.
- o Det skal være fokus på innbyggerinvolvering og innbyggerdialog i utarbeidelsen av konseptene.

Beskriv når skal prosjektet starte opp, viktige milepæler og når skal det avsluttes.

Arbeidet utføres av bygdevekstpilotene i Trøndelag i samarbeid med Husbanken, Trøndelag Fylkeskommune og Distriktssentret.

Beskriv kort økonomisk ramme for tiltaket

Tiltaket kan delfinansieres gjennom bygdevekstmidlene og finansiering fra post 78 boligtiltak i distriktene.

Tiltak 3 Utvikle og teste nye virkemidler for å øke tilgangen til egnede boliger i distriktskommuner

Beskriv overordnet hva tiltaket går ut på

Fra boligmeldingens punkt 7.4.5 – Husbanken får nye oppgaver for å støtte kommunene i det boligpolitiske arbeidet finner vi følgende: «Husbanken skal fremme nye samarbeidsformer og gjøre forsøk med nye virkemiddel for å øke tilgangen til egnede boliger i kommunene. Tilskudd til boligtiltak og arbeidet med bygdevekstpiloter er sentrale virkemiddel for å fremme forsøk.». Pilotkommunene mener dette gir et godt grunnlag for å arbeide for å utvikle og teste nye ordninger fra Husbanken. Utfordringsbilde i boligmarkedet er godt kjent – lite velfungerende marked og litt lite differensiert boligtilbud. Vi ønsker å utvikle og teste tiltak i dette punktet. Aktuelle tiltak vil være:

- o Utforske mulighetsrommet under forsøkshjemmelene Husbanken har i sine virkemidler, innenfor rammene av Husbankens mandat.
- o Lage konsepter som kan «selges til nye innbyggere»
 - Utarbeide konsepttegninger
 - Leie til eie
 - Prøvebo
- o Mer samhandling i Indre Namdal med jobbingen med startlån

Beskriv roller/oppgaver de ulike samarbeidspartene har i arbeidet

Viser til overordnet punkt om en kjernearbeidsgruppe. Distriktssentret er en naturlig sparringspartner under dette punktet. Bygdevekstpilotene må være pådrivere i dette arbeidet.

Beskriv når skal prosjektet starte opp, viktige milepæler og når skal det avsluttes.

Oppstart våren 2024 med sikte på å komme godt i gang i løpet av 2024. De første nye virkemidlene skal testes allerede i 2025.

Beskriv kort økonomisk ramme for tiltaket

Her er det vanlige møte og prosesskostnader. I tillegg kan det være aktuelt å bruke penger på å gjøre beregninger på hva nye tiltak vil koste og hvilke konsekvenser de vil ha ved testing. Ut over dette vil det tilkomme egeninnsats fra partene. Etter hvert er målet å utløse andre eksterne midler gjennom dette arbeidet til forsøk og testing. Mulig noe av dette kan gjøres innenfor Husbankens rammer

Tiltak 4 Utvikle risikoreducerende tiltak

Dette er et tiltak piloten i Indre Namdal skal jobbe med selv, og det forplikter ikke staten eller Husbanken.

Den største utfordringen for å få til boligbygging i distriktene er risikoen den enkelte må ta. Det er ønskelig å jobbe med modeller for hvordan man kan ta ned risiko, både for privatpersoner og utbyggere.

Det er ønskelig å se på modeller der også Staten er med og bidrar med å ta ned risiko. Risikoreducerende tiltak kan være tiltak som Senja kommune har arbeidet med, der kommunen tester leie til eie (prøvebo for den som vurderer å etablere seg i kommunen), omsetningsgaranti for utbygger (rentedekning på investert kapital på usolgte boliger i flerboligprosjekt) og/ eller tapsgaranti for private (n garanti for private som bygger/kjøper nybygd bolig i distriktet. Garantert 85% av byggekostnaden/kjøpesum + prisvekst på nybygde boliger).

Det kan også være etablering av fond, samkjøping eller andre modeller der flere aktører går sammen for å dele på risiko. I 2025 vil man søke å finne alternative modeller for risikoreduksjon ved bygging av boliger i piloten.

Bygdevekstpilotene vil jobbe for at ordninger med risikoreducerende tiltak blir permanente ordninger hos for eksempel Husbanken, i tråd med grep omtalt i boligmeldinga «vurdere ytterlegare verkemiddel, blant anna tilskot til bustadbygging i distrikta og tiltak for å redusere tapsrisikoen ved bygging». Dette er et tema som kan løftes inn i de politiske møtene som arrangeres i regi KDD.

Beskriv kort økonomisk ramme for tiltaket

I hovedsak prosesskostnader og tilrettelegging av møter. Kan være aktuelt å kjøpe inn eksterne rapporter/utredninger for å øke kunnskapsgrunnlaget og komme med forslag til endringer i forskriften. Det settes av 200 000 kr til prosjektledelse i arbeidet.

Delmål 5 Øke mobilitet for innbyggerne og tilreisende

Beskriv kort ønskede resultater under delmålet i løpet av avtaleperioden

Vi bor i kommuner med store avstander og lite folk. Dagens og fremtidens innbyggere ønsker å kunne forflytte seg internt i kommunene, mellom kommunene og inn/ut av kommunene ved å bruke kollektivtrafikk i tillegg til privat bil. Det er spesielt ungdommer, unge voksne og eldre som har behov.

I våre kommuner vil det aldri lønne seg å kjøre kollektivtrafikk ut fra et økonomisk perspektiv, men fra et samfunnsøkonomisk og bærekraftperspektiv vil det være lønnsomt med flere felles løsninger for transport.

Som tidligere nevnt henger dette delmålet sammen med delmål 3; lokale studie – og arbeidsfelleskap. Det er interessant å se om endringer i arbeidslivet og hvilken livssituasjon man er i bidrar til å endre reisevaner og reisebehov frem i tid. Bygdevekst kan bidra med kunnskap om dette sett fra et distriktsperspektiv.

Ønsket fremtidsbilde:

Innbyggere i kommunene våre har en reell mulighet til å benytte seg av kollektivtrafikk eller andre mobilitetsløsninger når de skal forflytte seg internt, mellom kommuner og ut/inn av kommunene.

Skal kollektivtilbud være et reelt alternativ må frekvensen på tilbudet betydelig opp. Innbyggerne bruker ikke kollektivtrafikk hvis ventetiden på neste buss, tog osv blir for lang. Tilbudene må være til å stole på, slik at bussen, toget osv faktisk kommer.

Problemstillinger:

Det er ikke et mål at det skal kjøre tomme busser, taxier og tog i våre områder, derfor må vi finne løsninger som er fleksible, behovsstyrt og trygge i grensesnittet mellom offentlig transport som buss/tog, private aktører som taxier og privatbiler.

Mål: De biler/busser/tog som går skal fylles med folk.

- Hvordan kan vi skissere opp et tilbud med samhandling mellom ulike transportaktører, også privat biler? Buss (AtB), tog (SJ), taxi (både spotkjøring, fritidskjøring, skole – og syketransport) og privat aktører
- Hvordan kan vi ta i bruk teknologi slik at tilbudet blir synlig, brukervennlig og fleksibelt?
- Finnes det andre måter å tenke fleksibel transport av folk som vi kunne testet ut?
- Er det andre plasser i verden vi bør se til, som har lyktes med noe lignende?

Beskriv kort roller og forpliktelser til aktuelle parter i arbeidet med delmålet

Det er først og fremst Trøndelag Fylkeskommune gjennom AtB som har ansvaret for kollektivtilbudet i regionen vår. I tillegg er det taxi og SJ med tog. Alle parter må samhandle.

Namdal Regionråd har en rolle i vår region og vil være en aktør å samhandle med fremover.

Det lages en arbeidsgruppe mellom pilotene i Trøndelag, Trøndelag Fylkeskommune og AtB som har ansvar for gjennomføring av dette delmålet. Der det er behov kalles aktuell fagkompetanse inn i arbeidsgruppen.

Beskriv kort økonomisk ramme for arbeidet med delmålet i 2025

I 2025 vil det i stor grad være egen arbeidstid som settes av. Det settes av 500 000 kr til å få realisert fritidskjøring for unge i alle kommunene. Tiltaket vil kreve samfinansiering med blant annet Trøndelag Fylkeskommune.

Beskriv kort tentative planer for kommende år

Ta inn Ringdal sin om hva vi skal gjøre I 2025 vil vi realisere fritidskjøring i alle kommunene. Det vil jobbes videre med behovsstyrt kollektivtrafikk for flere grupper.

I 2025 vil følgende tiltak prioriteres (se nærmere omtale under)

	Tiltak	Hovedansvarlig	Samarbeidsparter	Tidsramme
1	Utvikle og teste nye og fremtidsrettede løsninger for bestillingstransport.	AtB, TFK og kommunene		Hele året, som forberedelse til seinere år
2	Gjennomføre 2 workshop om behovsstyrt kollektivtrafikk i Indre Namdal	Bygdevekst IN	Namdal Regionråd, AtB, Trøndelag Fylkeskommune	2025
3	Arbeide for et best mulig kollektivtilbud i regionen	Bygdevekst IN		2025

Tiltak 1 Utvikle og teste nye og fremtidsrettede løsninger for bestillingstransport.

Overordnet beskrivelse, inkl. mulig overføringsverdi til andre kommuner

I 2025 vil vi fortsette arbeidet med dette tiltaket som vi startet på i 2024. Målet er å sette i gang testing i løpet av 2025.

Roller/oppgaver/forpliktelser de ulike samarbeidspartene har i arbeidet

De to kommunene viderefører den felles arbeidsgruppe sammen med pilot Indre Namdal. Videre vil ATB og fylkeskommunen delta i prosjektgruppa. I samarbeid med

fylkeskommunen utarbeides det en nullpunktsanalyse og spørreundersøkelse før og etter gjennomføring av testen som grunnlag for evaluering og videre arbeid.

Prosjektstart, avslutning og viktige milepæler

Satser på oppstart av testing i løpet av 2025. For å kunne kjøre i gang et tilbud er en del aktiviteter som må gjøres. Gjennomføre en workshop med brukergrupper (barn/unge og foreldre), og finne ut når det er størst behov for transport. Dette arbeidet er startet. Videre må vi avklare når og hvordan tilbudet skal tilbys og dette må ut på anbud. Når dette er gjennomført kan tiltaket iverksettes. Utarbeidelse av anbud, og iverksettelse av tiltaket vil være to viktige milepæler i 2025. Utarbeidelse av anbud, fordi man da vil ha konkludert på hvilke behov man ønsker å møte. Vi ønsker raske intervall mellom testing og evaluering for å kunne tilpasse løsningen etter behovet, lære underveis og eventuelt justere hva vi tester.

Plan for finansiering fordelt på aktiviteter (jf krav til rapportering), herunder bruk av ulike tilskuddsordninger og planlagt egeninnsats

Finansiering vil skje med midler fra bygdevekst, men kan også skje ved omprioritering av dagens ordninger gjennom AtB (finansiert av fylkeskommunen). I tillegg er det aktuelt å søkes om mer finansiering f.eks. fra fylkeskommunen til gjennomføring av tiltakene.

Det settes av inntil kroner 500.000,- til dette tiltaket i 2025. Tiltaket fordrer samfinansiering fra Trøndelag Fylkeskommune og AtB.

Tiltak 2 Gjennomføre 2 workshop

Beskriv overordnet hva tiltaket går ut på

Status: Kunnskapsgrunnlag

Det er ønskelig å fortsette jobben med behovsprøvd kollektivtilbud i Indre Namdal. Det vil bli arrangert 2 workshops for å sikre lokal forankring og treffsikkerhet på tiltakene vi ønsker igangsatt.

Beskriv roller/oppgaver de ulike samarbeidspartene har i arbeidet.

Trøndelag Fylkeskommune har det overordnede ansvaret for kollektivtrafikk i fylket, og eiere av AtB. De vil være en naturlig samarbeidspart.

Beskriv når skal prosjektet starte opp, viktige milepæler og når skal det avsluttes.

Det vil arrangeres en workshop på vinteren om fritidskjøring for barn og en på høsten med et relevant tema.

Beskriv kort økonomisk ramme for tiltaket

Det er i stor grad arbeidstimer som blir brukt til dette arbeidet.

Tiltak 3 Arbeide for et best mulig kollektivtilbud i regionene

Overordnet beskrivelse, inkl. mulig overføringsverdi til andre kommuner

Et godt kunnskapsgrunnlag må ses i sammenheng med Trøndelag Fylkeskommune sin jobbing med Regionanbud fra 2028. Vi ser det ikke hensiktsmessig å lage et eget kunnskapsgrunnlag samtidig som AtB gjør dette på vegne av Trøndelag fylkeskommune. AtB skal presentere dette for fylkeskommunen i mars 25, og vi vil derfor følge dette arbeidet nøye framover. I forbindelse med høringsuttalelsen på drosjemeldinga og lokalt arbeid på området, har vi god oversikt over det lokale tilbudet pr i dag. Piloten vil arbeide for et best mulig tilbud i distriktene våre.

Roller/oppgaver/forpliktelser de ulike samarbeidspartene har i arbeidet

Trøndelag Fylkeskommune har det overordnede ansvaret for kollektivtrafikk i fylket, og eiere av AtB, og er en naturlig samarbeidspart. Det er naturlig å gå i dialog med både regionråd og jernbaneforum på dette området da begge arbeider mobilitetstilbudet.

Prosjektstart, avslutning og viktige milepæler

Tiltaket startet opp i 24. Det er krevende å få tak på prosessen og viktige milepæler rundt nytt regionanbud når den er såpass omfattende som fylkeskommunen legger opp til. Mars 25 er imidlertid pekt på som en viktig milepæl med tanke på kunnskapsgrunnlag for nytt regionanbud og piloten vil følge arbeidet nøye og arbeide for et best mulig tilbud i distriktene våre.

Plan for finansiering fordelt på aktiviteter

Det er i stor grad arbeidstimer til piloten og samarbeidspartnerne som blir brukt til dette arbeidet.

Delmål 6 Øke samarbeidet om samfunnsutvikling og planlegging

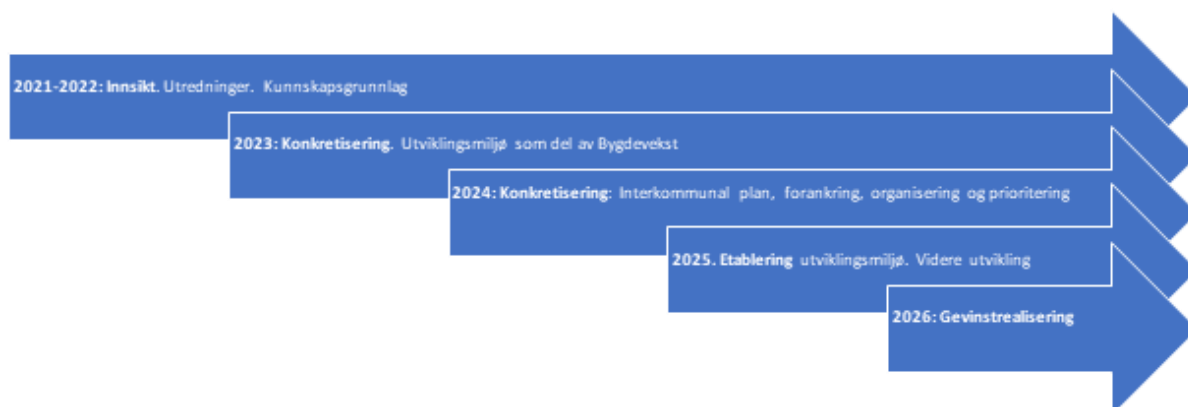
Beskriv kort ønskede resultater under delmålet i løpet av avtaleperioden

Kommunene i Indre Namdal skal styrke den regionale samfunnsutviklingen og ha gode velferdsordninger for innbyggere gjennom etablering av en felles utviklingsenhet.

Formålet er å styrke planleggings- og utviklingskapasiteten gjennom å:

1. Skape varige strukturer for samarbeid mellom avtalekommunene gjennom et felles plan- og utviklingsmiljø
2. Øke ressurser og kompetanse til å drive samfunnsutvikling og planlegging
3. Videreutvikle eller teste ut nye samarbeidsformer mellom stat, fylkeskommune og kommune
4. Samarbeide med andre relevante kompetansemiljø
5. Gjennomføre kompetansehevende tiltak i samarbeid med kunnskapsmiljø
6. Forankre samarbeidet i kommunale planverk og interkommunal strategisk plan.

Indre Namdal har en 30 år lang historikk på samarbeid. Det er gjort utredninger og lagd kunnskapsgrunnlag som ligger til grunn for arbeidet i dette delmålet. Figuren under illustrerer de ulike fasene med å utvikle et felles utviklingsmiljø.

Beskriv kort roller og forpliktelser til aktuelle parter i arbeidet med delmålet

Det er først og fremst Trøndelag Fylkeskommune og Statsforvalteren i Trøndelag som er hovedsamarbeidspartnere. Det vil være flere aktører som skal kobles på arbeidet etter hvert. Det er etablert en arbeidsgruppe bestående av 2 kommunedirektører, Trøndelag Fylkeskommune og Statsforvalteren.

Beskriv kort økonomisk ramme for arbeidet med delmålet i 2025

Det settes av 1 500 000 kr til arbeidet, i tillegg til egen arbeidstid. Det vil være aktuelt å søke ut midler på delmålet i årene fremover.

I 2025 vil følgende tiltak prioriteres (se nærmere omtale under)

	Tiltak	Hovedansvarlig	Samarbeidsparter	Tidsramme
1	Etablere et utviklingsmiljø	Bygdevekst IN	Statsforvalteren, Trøndelag Fylkeskommune	2025
2	Lage en interkommunal strategisk plan for samhandling i Indre Namdal	Bygdevekst IN og kommunene	Statsforvalteren, Trøndelag Fylkeskommune, Distriktssentret	April 2025
3	Forsøk felles legetjeneste	Bygdevekst IN og kommunene		Juni 2025, etablert 1 jan 2026

Tiltak 1 Etablere felles dynamisk utviklingsmiljø Indre Namdal

Beskriv overordnet hva tiltaket går ut på

Som de fleste distriktskommuner, opplever kommunene i Indre Namdal utfordringer med å ha tilgang på rett kompetanse til enhver tid. Det er til tider krevende å få nok søkere på aktuelle stillinger. Årsakene til dette kan være flere.

Kommunene i Indre Namdal ønsker å finne nye og mer dynamiske løsninger for samarbeid rundt tilgang på rett kompetanse til rett tid. Regionen ønsker også å se etter bedre måter å organisere samarbeidet på slik at en både benytter tilgjengelig kompetanse best mulig, blir en attraktiv arbeidsgiver og har mulighet til å «være på ballen» når nye muligheter byr seg. Regionen ønsker å arbeide videre med funnene i PWC rapporten for å finne både områder å samarbeide om, og bedre måter å organisere samarbeidet på. Dette vil bli svart ut i Interkommunal strategisk plan.

Ut fra meldte behov i NIVI rapport, (NIVI analyse ved Geir Vinsand utarbeidet NIVI Rapport 2021:1 – Interkommunalt samarbeid i Trøndelag») PWC («Mulighetsrom for interkommunalt samarbeid i Indre Namdal») rapport og notat fra kommunedirektørene er det lagt følgende premisser til grunn for forslag til konsept – felles dynamisk utviklingsmiljø:

- **Nærhet:** nærhet til kommuneorganisasjon og øvrige aktører i Indre Namdal.
- **Politisk styring:** Det skal ligge til rette for politisk eierskap og styring.
- **Dynamisk:** det er behov for en effektiv, økonomisk og rasjonell løsning der tilgangen på kompetanse raskt kan tilpasses kommunenes behov, med en grunnbemanning med kjernekompetanse innenfor utviklingsoppgaver som kan bistå kommunene i oppgaver, prosesser og kunnskapsbygging. Utviklingsmiljøet skal også være en samarbeidsarena mellom kommunene og andre aktører i og utenfor regionen.
- **Koordinert:** Aktiviteter i et felles utviklingsmiljø skal være godt koordinert i forhold til kommunale planer og den interkommunale strategien

- **Stedsuavhengighet:** det skal være mulig å arbeide i et felles utviklingsmiljø uten å være fysisk samlokalisert.
- **Fellesarena:** gjennom utviklingsmiljø skal det arrangeres felles aktiviteter som legger til rette for utvikling av relasjoner som bidrar til fellesskapsfølelsen og styrker samarbeidet mellom kommunene
- **Godt samsvar mellom behov for og tilgang på kompetanse:** Behov for kompetanse meldes fra kommunene gjennom årlige handlingsplaner. Kortvarige kompetansebehov søkes løst gjennom året gjennom f.eks. frikjøp, avtaler.
- **Økt samarbeid om tilgjengelig kompetanse:** gjennom å samarbeide kan regionen utnytte kompetansen til ansatte bedre, og sannsynligvis øke attraktiviteten for arbeidstakeren som i større grad får utnyttet sin kompetanse.
- **Samarbeidet med andre organisasjoner skal styrkes:** det ligger et stort potensial i at regionen øker samarbeidet med både næringsliv og frivillig sektor, og andre organisasjoner og forvaltningsnivå.
- **Kommunenes utviklingskraft og kapasitet skal styrkes:** gjennom økt samarbeid får en større bredde i kompetanse og vil sannsynligvis arbeide mer effektivt, og dermed øke kapasiteten
- **Større påvirkningskraft regionalt og nasjonalt:** et mer samordnet fagmiljø på tvers av kommunegrenser kan sannsynligvis øke sjansen til å påvirke regionale og nasjonale prosesser
- **Attraktiviteten på arbeidsplasser i regionen skal økes:** en mer samlet og fremoverlent region som utnytter muligheter og overvinner utfordringer sammen vil sannsynligvis øke attraktiviteten både på private og offentlige arbeidsplasser

Bygdevekstpiloten = utviklingsmiljø i 2025

For å få til et utviklingsmiljø må det knyttes noen ressurser til miljøet. I dag finnes det ressurser i Bygdevekst som kan starte jobben med en langsiktig oppbygging av et utviklingsmiljø. Det er vurdert hvilken kompetanse som må ligge i kjernen av et utviklingsmiljø og det foreslås i første omgang ledelse, prosessledelse, søknad om prosjektmidler, forskning – og innovasjonskoordinering og kommunikasjon.

I 2025 vil det være aktiviteten og personer tilknyttet Bygdevekst som utgjør kjernen og satsingsområdene. I tillegg til de ressursene som i dag finnes vil det være behov for en ressurs på kommunikasjon.

Prosjektleder Bygdevekst vil også lede arbeidet i et felles utviklingsmiljø.

Arbeidet med den langsiktige løsningen som skal vare utover prosjektperioden til Bygdevekstpiloten i Indre Namdal går videre. Dersom det som følge av prioriterte områder i Interkommunal plan/strategi blir tema som ikke naturlig hører inn under bygdevekst, vil disse kunne jobbes videre med i delmål 6.

Aktiviteter i 2025:

I 2025 prioriteres 5 aktiviteter:

1. **Etablere et interkommunalt utviklingsteam**

a. Bidra til å styrke utviklingskapasiteten i Indre Namdal

Regionen ønsker å styrke utviklingskulturen. Det er langsiktig arbeid, men selv små tiltak og endringer i hverdagen kan utgjøre en forskjell dersom de settes i et system for å nå et felles mål. Forslag til tiltak i 2025 legger opp til at eksisterende møter utnyttes, men at noen får et «pådriveransvar» for å stimulere til utvikling i organisasjon, som et felles utviklingsmiljø kan hjelpe til med å videreutvikle dersom det er ønskelig.

b. Styrke medarbeider-drevet utvikling i Indre Namdal

Dersom en skal lykkes med et felles utviklingsmiljø må det etableres gode strukturer som:

- Oppfatter og videreformidler behovet fra kommunene
- tilfører kommuneorganisasjonene relevant informasjon
- leder utviklingsprosesser fra a til å, og kobler på rette kunnskapsmiljø
- Bidrar i arbeidet med å utvikle utviklingskultur

Dersom alle kommuner utnevner en FoUI -kontakt (FoUI – forskning, utvikling, innovasjon), vil disse sammen med en ressurs i kjernen av utviklingsmiljøet utgjøre et interkommunalt utviklingsteam som kan være bindeledd f.eks mellom kunnskapsmiljø og kommunene. Dette nettverket vil også kunne følge med og overbringe relevant informasjon til kommunene. Et eksempel på årshjul for et slikt team ligger som vedlegg.

Figur XX. Eksempel på et mulig forløp - fra ide til implementering

2. Initiere et samarbeid rundt digitalisering

Målet er å utnytte mulighetene innenfor digitalisering til forbedring og effektivisering, og øke interkommunalt samarbeid. Det vil bli etablert ei interkommunal arbeidsgruppe med tema digitalisering som kan se på gevinstrealisering og standardisering og samarbeid rundt digitale løsninger og bedre tilbudet av digitale tjenester for innbyggere. Drive opplæring og ta i bruk Kunstig intelligens for å bedre og effektivisere kommunale oppgaver. Denne gruppen vil se på muligheter for å søke ut felles digitaliseringsprosjekter.

3. Kompetanseheving

Denne aktiviteten er også beskrevet i delmål 2.

Skal man drive utviklingsarbeid krever det kompetanse og felles kompetanse om utviklingsprosesser. Det vil bli kjørt 3 ulike kurs i løpet av 2025 for kommunalt ansatte og de som måtte være interessert i det.

Et kurs innen innovasjonsmetodikk, et innen PLP-metodikk og et for gevinstrealisering av prosjekter og tiltak. Kursene vil berøre ulike faser i et utviklingsarbeid og bidra til et felles språk for utvikling i Indre Namdal.

Det vil være naturlig at kompetanseheving innen de andre delmålene organiseres gjennom utviklingsmiljøet, og man ønsker i stor grad å benytte Namdal Studiesenter som fasilitator.

4. Overordnet kommuneplanlegging

Det er et etablert samarbeid på plan i Indre Namdal. En ser imidlertid at kravene til planer og rapporteringer blir tøffere, og kampen om kompetansen hardere. Det skal ses på hvordan man kan få et utvidet samarbeid rundt areal, samfunnsplanlegging, klima og miljø, beredskap m.m, og hvilke ressursbehov man har.

5. Interkommunal strategi

Når interkommunal strategi er vedtatt, sette i gang prioriterte tiltak. Dette vil også være tiltak som omhandler muligheter for mer samhandling innen tjenesteproduksjonen.

Beskriv roller/oppgaver de ulike samarbeidspartene har i arbeidet.

Det er først og fremst en stor forankrings – og medvirkningsjobb som skal gjøres i kommunene, både administrativt og politisk. Samarbeidspartene Statsforvalteren og Trøndelag Fylkeskommune vil være viktige bidragsytere inn i arbeidet med kunnskap, erfaringer, koblinger og veiledning.

Beskriv når skal prosjektet starte opp, viktige milepæler og når skal det avsluttes.

Forprosjektet er ferdig og går over i en ny hovedprosjektfase. Det etableres ikke et eget KO på nåværende tidspunkt, men aktiviteter som skal inngå i et KO etter hvert settes i gang som beskrevet.

Beskriv kort økonomisk ramme for tiltaket

Det settes av 560 000 kr til prosjektledelse og innkjøp av ressurs fra Trøndelag Fylkeskommune, og 800 000 kr til en kommunikasjonsmedarbeider.

Tiltak 2 Interkommunal strategi for Indre Namdal

Beskriv overordnet hva tiltaket går ut på

Indre Namdal har samhandlet i over 30 år om tjenesteproduksjon. I den perioden er det gjort mye godt arbeid, senest i 2017 der det ble laget en viljeserklæring og en håndbok for samhandling mellom kommunene.

Det er nå behov for å revidere disse to dokumentene og ha en mer strategisk inngang til fremtidig samhandling. Kompetanseplan og aktiviteten i delmål 6 vil være sentralt i dette arbeidet.

Målet er en interkommunal strategisk plan for Indre Namdal som er ferdig i første halvdel 2025.

Beskriv roller/oppgaver de ulike samarbeidspartene har i arbeidet.

Det er først og fremst kommunene og piloten som har en rolle her, men det er ønskelig å leie inn/ samhandle med Trøndelag Fylkeskommune/ Statsforvalteren om utvikling av planene. Distriktssentret er sparringspartner.

Beskriv når skal prosjektet starte opp, viktige milepæler og når skal det avsluttes.

Arbeidet starter høsten 2024 og avsluttes første halvdel 2025.

Beskriv kort økonomisk ramme for tiltaket

Det settes av 100 000 kr til arbeidet i tillegg til arbeidstid fra samarbeidspartene. Det er ønskelig å søke støtte til dette arbeidet fra andre aktører.

Tiltak 3: Forsøk felles legetjeneste Indre Namdal

Beskriv overordnet hva tiltaket går ut på

Målet er å etablere en felles legetjeneste i Indre Namdal. Siden 2022 er det jobbet med mulighetsstudie og et forprosjekt med mål om få til en felles legetjeneste. Det er avdekket noen utfordringer i lowerket når det gjelder organisering av en felles legetjeneste. Det ble derfor søkt om å bli med i den statlige forsøksordningen for kommuner og fylker.

Indre Namdal sin søknad er med videre i prosessen i kommunal forsøksordning, som 1 av 10 forsøk som ble valgt ut i 2024. I dette tiltaket vil det bli jobbet med endelig søknad til forsøksordningen. Søknaden skal inneholde lokalforskrift for ny organisering av felles legetjeneste og prosjektplan.

Aktuelle problemstillinger i organiseringen av felles legetjeneste er:

- Alternativ til vertskommune - kan kommunalt oppgavefellesskap med rett til enkeltvedtak være et alternativ?
- Helfos organisering av pasientlister; nye lister ved nye hjemler, liste per kommune, gjesteinnbygger m.m
- Fastlegeforskriftens krav til individuell avtale med kommune for hver pasientliste når fastlegen er ansatt i annen kommune (ref notat fra KS Advokatene)
- Deling av data. Har vi adgang til å dele data i EPJ mellom kommunene slik at vakthavende lege kan få lesetilgang på pasientens journal hos fastlege i Indre Namdal. Kan vi lage en felles databehandlingsavtale?
- Arkivansvar. Kan vi få mulighet til å dele ansvar for arkivering og journalføring i fastlegetjenesten? Da kan vi fordele tilknyttede arbeidsoppgaver på det kontor hvor det er tilgjengelig kapasitet til enhver tid.
- Basistilskuddet som går til hver kommune. Dette må avklares hvordan det blir i en eventuell ny organisering.

Beskriv roller/oppgaver de ulike samarbeidspartene har i arbeidet.

I prosessen med å lage søknad om forsøk vil KDD være en viktig sparringspartner. Det er opprettet en arbeidsgruppe internt i kommunene som består av helselederne i de fire kommunene, denne gruppen vil bli sentral i den faglige jobbingen med prosjektet. Kommunedirektørene vil kobles på gjennom den administrative arbeidsgruppen i Bygdevekst. Det er ansatt en egen prosjektleder for dette prosjektet.

Beskriv når skal prosjektet starte opp, viktige milepæler og når skal det avsluttes.

Det er gjort mye godt, faglig arbeid for å etablere en felles legetjeneste i Indre Namdal. Det ble etablert et prosjekt på dette i 2022. Det arbeidet som allerede er gjort vil bli sydd sammen med arbeidet med å lage et forsøk. Arbeidet med lokalforskrift og søknad om forsøk vil ferdigstilles tidlig i 2025.

Beskriv kort økonomisk ramme for tiltaket

Det er søkt skjønnsmidler også for 2025. Det settes ikke av Bygdevekstmidler utover egen arbeidstid.

Delmål 7 Styrke landbruksnæringen i Indre Namdal

Beskriv kort ønskede resultater under delmålet i løpet av avtaleperioden

Indre Namdal er rik på areal- og naturressurser. Hvordan arealene forvaltes og mulighetsrommet for at kommunene å drive utvikling gjennom å ta i bruk disse ressursene vil ha stor betydning i årene som kommer. Det er ønskelig å bli enda bedre i samhandlingen med regionale – og nasjonale myndigheter.

Landbruk er en viktig næring i Indre Namdal som forvalter store arealer.

Det er ønske om å skape en optimisme og et ønske om å produsere mat på de naturgitte ressursene som finnes i Indre Namdal av et mangfold av bønder.

Beskriv kort roller og forpliktelser til aktuelle parter i arbeidet med delmålet

I dette arbeidet vil Statsforvalteren, Trøndelag Fylkeskommunen og representanter for faglagene være viktige samarbeidsparter.

Beskriv kort økonomisk ramme for arbeidet med delmålet i 2024

Det settes av 200 000 kr til arbeidet med dette delmålet i 2025. Det er ønskelig med samfinansiering med Statsforvalteren og for eksempel Innovasjon Norge.

I 2025 vil følgende tiltak prioriteres (se nærmere omtale under)

	Tiltak	Hovedansvarlig	Samarbeidsparter	Tidsramme
1	Mulighetsmøter innen plan – og arealforvaltning	Bygdevekst IN	Statsforvalteren, Trøndelag Fylkeskommune	November 2025.
2	Kartleggingssamtaler med husdyrprodusenter	Bygdevekst IN	Statsforvalteren, Trøndelag Fylkeskommune, faglagene i landbruket, Landbrukskontorene i kommunene	Juni 2025

Tiltak 1 Mulighetsmøter innen plan – og arealforvaltning

Beskriv overordnet hva tiltaket går ut på

Det gjennomføres et mulighetsmøte i alle kommunene mellom Statsforvalteren, Trøndelag Fylkeskommune og kommunene, etter modell fra møtene avholdt i Rindal/Holtålen i 2024.

Hver kommune har ansvar for å løfte aktuelle problemstillinger og konkrete caser som man ønsker å diskutere med et mulighetsfokus. Dette kan være problemstillinger innen motorferdsel, arealsaker, fradeling mv.

Møtene avholdes innen mai 2025.

Beskriv roller/oppgaver de ulike samarbeidspartene har i arbeidet.

Statsforvalteren og Trøndelag Fylkeskommune vil være sentrale i dette arbeidet. I tillegg vil det være ønskelig å bruke Distriktssentret som sparringspartner i riggingen av møtene.

Beskriv når skal prosjektet starte opp, viktige milepæler og når skal det avsluttes.

Møtene avholdes innen mai 2025.

Beskriv kort økonomisk ramme for tiltaket

Det settes av 50 000 kr utover egne arbeidstimer til dette tiltaket.

Tiltak 2: Kartleggingssamtaler med husdyrprodusenter

Beskriv overordnet hva tiltaket går ut på

Landbruket er en viktig næring i Indre Namdal. Det har imidlertid blitt færre husdyrprodusenter og mindre fagmiljø de senere årene. Løsdriftskravet som trer i kraft 2034 gjør at mange står foran valg i den nærmeste framtid. Skal man ha matproduksjon som utnytter de naturgitte ressursene man har i regionen er man avhengig av drift på gårdene, og å opprettholde drift av jordbruksarealene. Tre av kommunene i piloten er fjellandbrukskommuner, med de utfordringene og mulighetene det innebærer.

Det er ønskelig gjennom dette tiltaket å tilby alle husdyrprodusenter en samtale om drift, fremtidsplaner, mulighetsrom, generasjonsskifte og hva som skal til for at det er meningsfylt å være matprodusent i Indre Namdal i fremtiden.

Det skal utarbeides en intervjuguide og leie inn noen som kan gjennomføre intervjuene. Funnene av intervjurunden vil bli sammenfattet og brukt som grunnlag for videre arbeid med delmålet.

Beskriv når skal prosjektet starte opp, viktige milepæler og når skal det avsluttes.

Arbeidet starter vinteren 2025 og avsluttes mai 2025.

Beskriv kort økonomisk ramme for tiltaket

Det settes av 200 000 kr fra Bygdevekst til leie av «intervjuer». Det er ønskelig med samfinansiering på dette tiltaket med Statsforvalteren og for eksempel Innovasjon Norge.

4. Overordnet organisering

Piloten har hovedansvar for å utarbeide og følge opp handlingsplanen, i samarbeid med navngitte samarbeidsparter under hvert delmål. Partene skal enes om arbeidsdeling for gjennomføring av arbeidet under hvert delmål.

På et overordnet nivå har Trøndelag fylkeskommune som regional utviklingsaktør ansvar for å koordinere arbeidet med å følge opp avtalene i Trøndelag fylke, og se denne i sammenheng med øvrig distriktsrettet innsats. Fylkeskommunen skal legge til rette for å se pilotenes arbeid i størst mulig sammenheng, der det er hensiktsmessig.

Statsforvalteren i Trøndelag skal være en ressurs for bygdevekstpilotene i arbeidet med handlingsplaner og veilede ved behov. Statsforvalteren skal legge til rette for samarbeid mellom partene i avtalen og aktuelle statlige etater i handlingsplanarbeidet.

Husbanken har ansvar for å koordinere arbeidet med oppfølging i og på tvers av bygdevekstavtalene under delmålet *øke boligbygging og utvikle nye boligtilbud*.

Distriktssenteret kan bidra med kunnskapsoverføring, prosess-støtte, veiledning og tilrettelegging for læring overfor og på tvers av pilotene. Distriktssenterets sitt bidrag konkretiseres i dialog med bygdevekstpilotene og tilpasses Distriktssenterets ressurser. Dette skjer gjennom arbeidet med de årlige handlingsplanene.

Gjennom å være part i de to bygdevekstavtalene i Trøndelag, har Trøndelag fylkeskommune tatt initiativ til å diskutere hva som er hensiktsmessig nivå for informasjon om arbeidet til alle samarbeidspartnerne regionalt. Når avtalene blir

signerte, er det regionale bygdevekstpartnerskapet (samarbeidspartnerne) enige i at ressursene i størst mulig grad skal brukes til å gjennomføre handlingsplanene. I tillegg har vi i Trøndelag blitt enige om at fylkeskommunen skal innkalle til to årlige møter med henholdsvis Indre Namdals-piloten og Rindal/Holtålen-piloten. Møtene skal gi de viktigste samarbeidspartnerne en oversikt over status i arbeidet, legge til rette for å se aktiviteten på tvers av delmål, og planlegge aktiviteten for kommende år. Møtene skal gi innspill til-, og tilpasses økonomiplanprosessene i kommunene og i fylkeskommunen. De som blir invitert til å delta i møtene er pilotkommunene i Trøndelag, fylkeskommunen, Statsforvalteren, KS, Distriktssenteret, Husbanken og KDD.

5. Lokal og regional forankring

Handlingsplanen er vedtatt i styringsgruppen 13. desember 2025, og orienteres i kommunestyre i de fire kommunene.

Handlingsplanen er signert av

[XX]

[XX]

[XX]

[XX]

[XX]

6. Fordeling av budsjett for hele avtaleperioden (statlig medfinansiering)

			2025	2026	2027	
	Delmål	Totalbudsjett				
1	Rekruttering av relevant arbeidskraft	4 900 000	1 900 000	1 500 000	1 500 000	
2	Fleksibel og desentralisert utdanning	2 000 000	900 000	600 000	600 000	
3	Lokale studie- og kontorfellesskap	1 700 000	1 300 000	200 000	200 000	
4	Boligtiltak	300 000	200 000	100 000		
5	Mobilitet	1 500 000	500 000	500 000	500 000	
6	Samfunnsutvikling og planlegging	4 300 000	1 500 000	1 400 000	1 400 000	
7	Styrke landbruksnæringen	350 000	250 000	100 000		
8	Prosjektledelse	6 000 000	2 000 000	2 000 000	2 000 000	
9	Avsetning til frikjøp av intern kompetanse	(717 000)	(315 000)	(315 000)	(87 000)	
	SUM	21 050 000	8 550 000	6 300 000	6 200 000	

Hvis Bygdevekst skal bli et verktøy for å teste ut ny distriktspolitikk er man avhengig av statlig finansiering fremover i prosjektperioden.

7. Samlet budsjett og finansiering 2025

Delmål	Totalbudsjett	Finansieringskilder					
		KDD 13.50 post 66	Kommunal egenandel	Fylkeskommu nen	Statsforvate r	Offentlige tilskuddsordninge r	Annet
1 Rekruttering av relevant arbeidskraft	5 305 000	1 900 000	705 000	600 000	2 000 000		600 000
2 Fleksibel og desentralisert utdanning	2 300 000	900 000	1 100 000	200 000			100 000
3 Lokale studie- og kontorfellesskap	1 320 000	1 300 000	20 000				
4 Boligtiltak	300 000	200 000	100 000				
5 Mobilitet	2 040 000	500 000	40 000	1 500 000			
6 Samfunnsutvikling og planlegging	2 100 000	1 500 000	600 000		890 000		
7 Styrke landbruket	530 000	250 000	80 000	100 000		100 000	
8 Prosjektledelse	2 000 000	2 000 000					
9 Avsetning til frikjøp av intern kompetanse	315 000		315 000				
SUM	17 485 000	8 550 000	2 645 000		680 000		

I budsjettet er det brukt en gjennomsnittlig timepris for kommunens ansatte på 500 kr/time. I den kommunale egenandelen er det arbeidstid fra administrasjonene som er stipulert. Deltakelse fra politikere på ulike arena er ikke tatt med. Styringsgruppemøter og annen deltakelse fra kommunenes politikere på ulike arrangement er ikke med i den kommunale egenandelen. Den kommunale egenandelen er et budsjett for timebruk, men ikke en forutsetning for utbetaling av «bygdevekstmidlene». Kommunene vil skrive timelister for å synliggjøre ressursbruken.

Det er søkt ut skjønnsmidler fra Statsforvalteren til utviklingsmiljø (delmål 6), her har piloten fått innvilget 890 000 kr til etablering av utviklingsmiljø. Disse midlene «fryses» inntil man har etablert et utviklingsmiljø, og legges ikke inn i handlingsplanen for 2025. På felles legetjeneste har man fått tilsagn på 680 000 kr som ligger under delmål 6. Det er søkt ut midler fra Husbanken (delmål 4) sammen med Rindal/ Holtålen, 700 000kr. Det er lagt inn summer fra eksterne aktører som ikke er bevilget, men som

det vil bli søkt på i løpet av året. Behandling av disse søknadene vil påvirke mulighetene for arbeid innenfor de ulike tiltakene.